

Budapest, 2006. december 4.

Gyurcsány Ferenc
miniszterelnök
Budapest

Miniszterelnök Úr!

Egy modern állam nem nélkülözheti a hatékonyan és széles körűen működő, jól felkészült állami ellenőrző szerveket. A felgyorsult tudományos-technikai és gazdasági fejlődés eredményeként egyre több kockázattal kell szembesülnünk. Az új vegyi anyagok nagy száma, a nukleáris anyagok elterjedése, a növekvő szállítási teljesítmények, a genetikailag módosított termékek megjelenése, a sok veszélyes ipari üzem működése olyan kockázatokat jelent, ami szigorú ellenőrzést és szakmailag magas színvonalon tevékenykedő hatóságokat követel meg. Az eddigi nemzetközi tapasztalatok alapján ismeretes, hogy az állami ellenőrző szerveknek milyen személyi és tárgyi feltételekkel kell rendelkezniük ahhoz, hogy tevékenységüket megfelelően el tudják látni.

Ezzel szemben Magyarországon az elmúlt időszakban azt tapasztaltuk, hogy ezeket szerveket – a környezetvédelmi felügyelőségeket, a természetvédelmi hatóságokat, az ÁNTSZ-t, vízügyi szerveket, a növényvédelmi szolgálatot, a közlekedési felügyeleket, a Fogyasztóvédelmi Főfelügyelőségeket és másokat – átgondolatlanul, folyamatosan és nagymértékben leépítik, és ezt 2007-ben tovább kívánják folytatni.

Az ellenőrző szervek gyengítése óriási kockázatokkal jár. Úgy véljük, nem véletlen, hogy az elmúlt időszakban Magyarországon megszorodtak a súlyos egészségi és környezeti károkkal járó események. A pirospaprika botrány, az esztergomi és miskolci vízszennyezések, az augusztus 20-i tragédia, a sok embert érintő szalmonella-fertőzések, az európai viszonylatban rendkívül magas számú személyes sérüléssel járó közlekedési baleset azon események közé tartoznak, amelyek leginkább szembetűnően jelzik az állami ellenőrzés és számonkérés gyengeségét. Az említett esetek azonban csak a jéghegy csúcsát jelentik. A hiányosságokat nap mint nap közvetlenül tapasztalják például a Környezeti Tanácsadó Irodák Hálózatának munkatársai, ahová évente több tízezer lakossági bejelentés érkezik.

A kormány a leépítéseket a költségvetési „takarékossgal” próbálta indokolni. Ugyanakkor fel sem mérték, hogy a leépítések miatt mekkora kár éri a társadalmat, vagy mekkora költségek hárulnak majd az államra például a több megbetegedés és környezeti kár miatt. Az intézkedéseket ugyanis semmiféle hatástanulmány, szakmai és társadalmi vita nem előzte meg.

Többek által megerősített értesüléseink szerint egy nem hivatalos indoklás is elhangzott a kormányzat egyes vezetői részéről: szerintük a leépítések azért is szükségesek, hogy „a hatóságok ne akadályozzák a vállalkozások tevékenységét”. Ez az érv azonban nem állja meg

a helyét: a nemzetközi tapasztalatok azt mutatják, hogy a biztonságért, a jogszabályok betartásáért felelős szervek gyengesége a fejlődésben elmaradt országok jellemzője. Ezzel szemben a világ legversenyképesebb országaiban (így például a skandináv országokban) a legszigorúbbak a biztonságot szolgáló – többek között a környezet- és egészségvédelmi – előírások, az ellenőrzés feltételei pedig olyanok, hogy az előírásokat be is tudják tartatni.

Erkölcsei szempontból a leghatározottabban el kell utasítani egy olyan politikát, amely az ellenőrzés lazításával a jogsértők, bűnözők számára kívánja biztosítani a „versenyképességet”.

Az ellenőrző szervek leépítése miatt az Európai Bizottság várhatóan eljárást fog indítani Magyarország ellen. Az Európai Unió ugyanis nem csak azt követeli meg, hogy az uniós jogszabályokat átültessük a hazai jogrendbe, hanem azt is, hogy ezeket a gyakorlatban is végrehajtsuk. Egy ilyen eljárás tovább rontja majd Magyarország hírnevét. Azonban ennél sokkal nagyobb baj, ha országunk a környezeti és egészségi tragédiák sorozata és a jogbiztonság hiánya miatt fog elhíresülni.

A fenti okok miatt kérjük, hogy a kormány 2007-ben reálértéken legalább akkora forrásokat biztosítson az állami hatóságok, ellenőrző szervek működésére, mint 2006-ban. (Megjegyeznénk, hogy már az ez évi források is a szükségesnél jóval alacsonyabbak voltak.) Az összehasonlítás nehézségei miatt nem tudtuk pontosan megállapítani, hogy az említett hatóságoknál a jelenlegi színvonal megőrzése, illetve kis mértékű javítása mekkora összeget igényel. Figyelembe véve a várható inflációt és az adóterhek növekedését, ezt összességében mintegy 10–15 milliárd forintra tehetjük. Ebből az összegből 5–8 kilométer autópálya építhető meg. Úgy véljük, hogy 5 kilométer autópálya megépítése messze nem ér annyit, mint az ország hírnevének további csorbítása, versenyképességünk gyengítése, valamint a lakosság biztonságának lerontása, alkotmányos jogainak megsértése. Ezért javasoljuk, hogy az autópálya-építések támogatására előirányzott 210 milliárd forintból csoportosítsanak át legalább 10 milliárd forintot az említett hatóságok tevékenységének támogatására. További lehetséges forrásokra is teszünk javaslatot az ellenőrző szervek helyzetével kapcsolatos tanulmányunkban, amelyet mellékelünk.

Üdvözlettel:

Lukács András
elnök

Mellékletek:

1. A Levegő Munkacsoport tanulmánya az ellenőrző szervek helyzetéről:
http://www.levego.hu/letoltes/kapcsolodo_anyagok/hatosagok061127.pdf
2. „A környezetvédelem javítja a versenyképességet” – Az Európai Környezetvédelmi Ügynökség tanulmányának ismertetése:
http://www.levego.hu/letoltes/kapcsolodo_anyagok/szabalyozas_kv0611.pdf